

THE ONLY SLOVENIAN DAILY
BETWEEN NEW YORK AND CHICAGO
THE BEST MEDIUM TO REACH 180.000
SLOVENIANS IN U. S. CANADA
AND SOUTH AMERICA.

ENAKOPRAVNOST

EQUALITY

Neodvisen dnevnik zastopajoč interese slovenskega delavstva.

"WE PLEDGE ALLEGIANCE TO OUR
FLAG AND TO THE REPUBLIC FOR
WHICH IT STANDS: ONE NATION INDI-
VISIBLE WITH LIBERTY AND JUSTICE
FOR ALL."

VOLUME III. — LETO III.

CLEVELAND, O., V TOREK, (TUESDAY) OCT. 12th, 1920.

ST. 241. (NO.)

Single Copy 3c

Entered as Second Class Matter April 29th, 1918, at the Post Office at Cleveland, O. under the Act of Congress of March 3rd, 1879.

Posamezna številka 3c

BOLJŠEVIKI PONUDILI GENERALU WRANGLU MIR?

POROČILO SEVEDA PRIHAJA IZ VARŠAVE.

LONDON, 11. okt. — Poročilo iz Varšave, ki je došlo v Berlin potom brezzičnega brzajava, pravi, da je sovjetska vlada poslala na glavni stan generala Wrangla svojega delegata za mirovnimi pogoji.

PARIZ, 11. okt. — Francosko vojno ministrstvo poroča, da je general Budenij, sloviti kavalirski vojskovodja, definitivno pretrgal vezi s sovjetsko vlado ter da zbira proti-boljševiške rekrute, z namenom, da napravi pohod na Kijev.

Proti-boljševiški uporniki so baje tudi zavzeli mesto Nikolajev, ki je glavno rusko pristanišče ob Črnem morju.

Rusko-poljsko premirje še ni podpisano.

RIGA, 11. okt. — Rusko-poljsko premirje in preliminarna mirovna pogodba še sedaj ni podpisana. Kot se izjavlja, da se mora s podpisanjem odložiti do torka popoldne, ker je preje nemogoče, prirediti ukrajinsko besedilo sporazuma.

Sirijo se tudi številne nepotrjene govorice, da je med mirovnimi delegacijama prišlo do ponovnih nesporazumov. Toda znano je, da je tajnik boljševiške mirovne delegacije nocoj nekoliko pred 9. uri telefoniral poljski delegaciji, da se opričavi, ker ukrajinsko besedilo še ni bilo dogotovljeno.

Pogodba obsega sedemnajst členov in dva pristava, v enem se nahajajo mirovni pogoji, drugi obsega pa zemljin.

Preliminarna mirovna pogodba mora biti odobrena v teku dvanajstih dni po podpisu in formalna izmenjava ratifikacijskih listin se mora izvesti šest dni po ratifikaciji v mestu Libau. Ako se vsem tem pogojem ne ugodijo, tedaj se premirje smatra pretrganim.

Pod premirnimi pogoji, bodo obe armadi obdržali postojanki, ki jih boste imeli ob času prenehanja bojev, toda pod pogojem, da ruske in ukrajinske čete takrat ne bodo manj kot 15 kilometrov od predlagane poljske meje. Pas, obsegajoč 15 kilometrov, bo obsegal nevtrarno zono med armadama ter bo pod upravo ene strani, katera ima dobiti ta teritorij po določbi preliminarne mirovne pogodbe.

Novo "reško vprašanje".

LONDON, 11. okt. — Evropa se nahaja pred novim problemom, ki je podoben reškemu vprašanju. Poljski general Zeligowski je organiziral svojo armado ter zavzel mesto Vilna, glavno mesto Litvinske. Zwigowski je bil izbrani za svojega poveljnika poljski prebivalci Vilne, medtem ko poljska vlada ne prevzema nikake odgovornosti za njegova dejanja.

Litvinska vlada se je umaknila v Kovno. Litvinska delegacija pa napada poljsko vlado, češ da je ona podprla Zeligowskega, da je zamogel zavzeti mesto. Zeligowski je pred zavzetjem mesta odstopil od poljske armade.

London, 11. okt. — Državnozborni odsek za zunanje zadeve je sprejel resolucijo, v kateri se izjavlja za priklonitev okraja Vilna k poljski republiki.

KARDINAL NAROČIL NUNAM, DA VOLIJO.

Baltimore, 11. okt. — (Kardinal Gibbons je danes v splošnem pozval vse katoliške ženske v Ameriki, da se vdeležijo volitev, kadar je potom svojega tajnika podal istmno izjavo, pozivljajo, da vse nune raznih katoliških redov, da storijo istotako.

Armenija napovedala vojno Turkom.

Carigrad, 10. okt. — Na bližnjem vzhodu se je pričela nova vojna. Semkaj je došlo poročilo, da je Armenija formalno napovedala vojno turkoma nacionalistom, ki so zaželi v smeri velikega črnomoškega prenosila Batum. Nova država Armenija je baje tudi obljubila pomoč Armencem. Armenske sile so na pohodu proti Kars.

PROHIBICIJA OSTANE KOT JE.

NAJVIŠJE SODIŠČE PRAVI, DA JE POSTAVNOST 18. AMENDMENTA ABSOLUTNA.

Washington, 11. okt. — Najvišje sodišče je danes odklonilo še enkrat razmotriti svojo odločitev z ozirom na prohibicijski amendment in dele vsilnega zakona, ki je bila podana 7. junija tega leta.

Peticijo za ponovno razmotritje sta vložila Christian Feigenspan, pivovar iz Newarka, N. J. in pa George C. Dempsey, prodajalec pijače na debelo iz Bostona, Mass.

Predsednik pravi, da ni obljubil pomoči Srbiji.

Washington, 11. okt. — V Beli hiši je bilo danes objavljeno uradno besedilo govora predsednika Wilsona, ki ga je obdržal na osmi plenarni seji mirovne konference, da se s tem pobije napad senatorja Spencerja, ki je v nekem svojem govoru izjavil, da je predsednik Wilson obljubil vojaško pomoč Romuniji in Srbiji.

To uradno besedilo je podal Fred A. Carlson iz Chicage, ki je bil na mirovni konferenci uraden stenograf za Združ. države. Glasom uradnega besedila se je Wilson izjavil na sledeči način:

"Kako more kaka sila kot so Združene države na primer — in jaz ne morem govoriti v imenu nobene druge — potem ko podpiše pogodbo, katera vsebuje elemente, o katerih se ne veruje, da bodo stalni, iti tri tisoč milj daleč preko morja in potem poročati svojemu ljudstvu, da j mir sveta poravnat? Toda vendar pričakujejo na podlagi teh pogodb države kot na primer Romunija, Čehoslovakija in Srbija, da ako se določe teh pogodb ne bo držalo, da bodo Združene države poslale svoje armade in mornarice, da vsilijo te določbe."

Senator Spencer je izjavil, da izjava, ki jo je pripisoval predsedniku Wilsonu, je bila podana v senatu od senatorja Reed in da je senator Johnson iz Californije odgovoren, da se jo je dalo v kongresni rekord z dne 4. decembra 1919.

St. Louis, 11. okt. — Senator Zdrženih držav, Selden P. Spencer, je danes izjavil da ni med "uradnim" besedilom, ki ga je podal Wilson in pa med besedilom, katero je navajal on, nikake fundamentalne razlike. Senator pravi, da je to samo besedna igra, ki pa ne more za kriti dejstva, da je predsednik obljubil vojaško pomoč Romuniji in Srbiji, ako bi bila katera izmed teh držav napadena. (Očividno je cela zadeva samo strankarskega pomena, kajti republikanci niso nič manj prepričani kot demokrati, da bi Združene države nikdar ne šle pomagat Srbiji ali Romuniji, pa najsibo, da je predsednik rekel tako ali tako, ako bi ne bili pri tem direktno prizadeti kakšni trgovski interesi Zedinjenih držav. — Op. ured.)

Proti organiziranemu delavstvu v Minneapolisu.

Minneapolis, 11. okt. — V tem mestu se vrši eden izmed najtrpkejših bojev proti organiziranemu delavstvu. Bizniški interesi so se za ta boj dobro pripravili in organizirali ter se poslužujejo proti delavstvu sodnih injunkcij in bojkota proti časopisju, ki neče podpirati njih teženj.

Delavstvo, ki je na drugi strani tudi dobro organizirano, je odgovorilo z bojkotom velikih trgovin ter patronizirajo povečini le manjše trgovine v zunanjih delih mesta.

Banke, ki so se pridružile boju proti organiziranemu delavstvu, tudi trpijo, kajti delavstvo se je poslužilo svojega običajnega orožja. Delavske organizacije dvigajo svoje vloge ter jih nalagajo na državno banko severne Dakote, katero je ustanovila državna administracija, ki je v rokah Nepriistranske lige.

Ko so bili aretirani in poslani v ječo štirje delavski vodje, so podali naslednje izjavo:

"Serifi so prišli zahtevajoč, da plačamo kazen, se ponovno nismo marali ukloniti. Mi nimamo nikake lastnine, toda če bi imeli milijon dolarjev, bi ne marali plačati niti enega centa tem krvnim psm minneapoliske industrije. Vredno je, da je človek pol leta v ječi, da s tem strga krinke raz obraz tem brezvestnim zaronikom minneapoliske industrije in da se delavstvo vzdrami k boju za protekcijo svojih pravic in svobodščin, katere so napadli ti malenkostni tirani, ki so pijani moči, katere v resnici ne posedajo."

Na drugi strani je "Zveza meščanov", kot se nazivlje proti-delavska organizacija, poslala vsem trgovcem, ki oglašajo v delavskih glasilih, naslednje pismo:

"Ali se zavedate, da denar, katerega plačujete, je oni denar, ki plačujete račune za te radikalne voditelje, da morejo izvrševati svoje načrte, katerih namen je ustrahovanje industrije?"

"Ali verujete v neunijsko delo in ako verujete, ali se zavedate, da v vsakim dolarjem, ki ga plačate tem časopisjem, podpirate boj unijskega delavstva proti neunijskemu. — Premislite to."

Nekateri trgovci, ki so člani te "Zveze meščanov", so že na robu bankrota kot posledica bojkota od strani delavstva in bodo najbrže prisiljeni, da odstopijo od proti-delavske organizacije.

— Clevelandka zveza protestantovskih duhovnov se je izjavila proti bivšemu županu Davisu, ki kandidira za gubernerja na republikanskem tiketu ter je odobrila demokratskega kandidata A. V. Donahajja. Davis se dolži, da je odgovoren za "nemoralnost", ki vlada v mestu.

— Narodnikom v "Žužemberku" t. j. med 31. in 45. cesto, ki niso v zadnjem času dobili lista redno, prosimo, da nam to oporo, ker smo imeli sitnosti z raznašalcem. Kdor želi dobiti liste, katerih ni prejel, naj se blagovolji oglašiti v našem uradu in se mu bo radevolje postreglo.

Upravištvu.

Farmerji proti padanju cen žitu.

Washington, 11. okt. — Danes so se pričeli zbirati tukaj producentje pšenice, kromuže, volne in bombaža iz vseh Združenih držav. Jutri se bo otvorilo zborovanje, in pričakuje se, da se bode obrnilo na vlado Združenih držav, da prepreči nadaljnje padanje cen v zgoraj navedenih pridelkih.

Številni farmerji priporočajo, da se preneha s prodajo pšenice za toliko časa, da se cena, ki se daje znaša \$2 do \$3 bušelj, zviša.

Zbirajoči delegatje so mnenja, da je treba podvzeti radikalne korake, kajti prepričani so, da so za padanje odgovorni razni špekulantje, ki hočejo farmerja ogoljufati za njegov trud, nato pa prodajati moko po visokih cenah, odrati konzumente in delati pri tem velikanske dobičke.

Farmerji so apelirali tudi na predsednika Wilsona, da zatre aktivnost trgovskega odbora za toliko časa, da se kongres snide v decembru.

Senator Arthur Capper iz Kansasa je poslal o položaju v Washington naslednje poročilo: "Kadar pride tako daleč, da se z ducatom jajec lahko kupi več kot bušelj ovasa, tedaj mora biti nekaj narobe. Uganja se špekulacija, ki je v veliko škodo producentu in eventualno tudi v škodo konzumentu. Špekulantje skoro vedno stavijo, da bo cena padla, kar navadno v resnici povzroči padanje cen. Izza 15. julija, odkar je dovoljeno zopet špekulirati z žitom, se je od vsakega bušlja pšenice, ki je bila producirana v Ameriki, vzelo 40c, dasiravno svet potrebuje vsak funt pšenice, ki se jo je produciralo. Pretekli teden je cena padla za 12c, s čimur se je znižala pod \$2 za bušel. Poljedelska visoka šola v Kansasu je preračunala, da stanje več kot toliko farmerja samega, da pridelava bušel ozimine. In pretekli torek je cena zopet padla 11 do 13 centov."

— V četrtek zvečer bo govoril v Clevelandu v Grays Armory znani republikanski senator Hiram Johnson iz Californije, ki se je tudi potoval za republikansko predsedniško nominacijo, toda je bil za republikanske magnate preveč "radikalen". Sedaj bo Johnson govoril za izvolitev Hardinga. Johnson je poznan kot eden najzagrizanejših nasprotnikov mirovne pogodbe, zato se pričakuje, da bo ost vsega njegovega govora napadljiva proti mirovni pogodbi, ligi in pa proti Wilsonovi administraciji. Isti večer bo govoril v Clevelandu tudi Wilsonov zet in bivši državni zakladničar McAdoo. Demokratični predsedniški kandidat Cox pa bo govoril v Clevelandu v soboto.

— Vsem onim tujcem, ki so postali državljani tekom armadne službe, med katerimi je tudi dosti Slovencev, in ki še nimajo v rokah državljskih papirjev, se svetuje, da se registrirajo za volitev v petek in v soboto, 15. in 16. oktobra, da si v zadnjem času dobijo listo redno, prosimo, da nam to oporo, ker smo imeli sitnosti z raznašalcem. Kdor želi dobiti liste, katerih ni prejel, naj se blagovolji oglašiti v našem uradu in se mu bo radevolje postreglo.

— 62letni Chas. Davis je bil v nedeljo zadet od avtomobila, ter resno poškodovan. Črepinjo je prebilo v avtomobilski nesreči John Sanisloju, stanujočemu na 2676 Grand ave. V raznih nesrečah so dobili manjše poškodbe še sledeči: Frank Beclar, 1386 E. 52nd St., August Housa, 4102 E. 123. St. in 16-letna Elsie Svoboda.

— V nedeljo dne 17. oktobra prireditelji društva "Kras" št. 8 S. D. Z. v Slovenskem domu na Holmes ave. veliko veselico, na katero se opozarja vse člane, kakor tudi ostalo občinstvo.

— Socijalistični klub št. 27. v Clevelandu priredi v soboto zvečer dne 30. oktobra v bivši Birkovi dvorani velik javen ljudski shod, na katerem bo govoril o predsedniških volitvah Joško Oven; v angleškem govoru bo nastopil pa John J. Willett.

Kako se vrši zaseganje zemlje na Siciliji.

Milan, Italija. — Nemirnost delavstva v Italiji je na jako čuden in slikovit način našla izraza tudi med kmečkim prebivalstvom. Tudi kmetje so se naučili klicati "Vive Leniné!" Zdi se kot da je v zaspano življenje južne Italije in na otokih prišlo nekoliko življenja. Kmetje nečejo ostati za mesti. Delavci so zasedle tovarne, kmetje pa polja.

Posamezni slučajji zaseganja zemlje so se pripetili tudi že v bližini Rima, Bologne, Ferrare, in Trevisa, toda gibanje je navzelo precejšen zanos na Siciliji, kjer so delavski odnosi še veliko slabši in je obdelovanje zemlje še precej podoben onemu iz fevdalnih časov. Tam, kaj so se socialisti in zadržne organizacije domenili, da zasežejo velika posestva, ter jih razdele med siromašno kmečko delavstvo. Kot se izjavlja, je namen tega, da se odstrani verižništvo in špekulacijo z zemljo ter doseže obdelovanje zemlje direktnim putem, toda združne organizacije garantirajo lastnikom obremen tudi izplačitev najemnine, katero naj določa komisija, zastopajoča, kmete, lastnike, izvedence in konzumente.

Zasedanje se izvršuje že v provincih Syracuse, Trapani, Alcona in Marsala. Samo v provinci Trapani se je zaseglo 15.000 akrov zemlje. Zaseganje se je izvršilo vzpričo velikega entuzijazma, petja ter mahanja zastav. To delo je izvršeno običajno čisto mirno in brez nasilja. Končano je v par minutah. V enem slučaju je lastnik, baron Camerata, sam izročil svoje veleposestvo v provinci Syracuse. Takoj, ko se posestvo prevzame, zavirha nad starim gradom, ki je bil sezidan pred več sto leti, rdeča zastava in za stržo se nastavijo kmetje na konjih.

Tudi katoliška cerkev se vdeležuje tega gibanja, kateremu v nekaterih slučajjih načeljuje duhovni in menihi. Pred par dnevi je 2000 katoliških kmetov z belimi zastavami marširalo na grad blizu Alcona ter zavzele več posestev. Gibanje je čisto ekonomskega značaja in najbrže ne bo dovedlo do nikakih konfliktov.

— 62letni Chas. Davis je bil v nedeljo zadet od avtomobila, ter resno poškodovan. Črepinjo je prebilo v avtomobilski nesreči John Sanisloju, stanujočemu na 2676 Grand ave. V raznih nesrečah so dobili manjše poškodbe še sledeči: Frank Beclar, 1386 E. 52nd St., August Housa, 4102 E. 123. St. in 16-letna Elsie Svoboda.

— V nedeljo dne 17. oktobra prireditelji društva "Kras" št. 8 S. D. Z. v Slovenskem domu na Holmes ave. veliko veselico, na katero se opozarja vse člane, kakor tudi ostalo občinstvo.

— Socijalistični klub št. 27. v Clevelandu priredi v soboto zvečer dne 30. oktobra v bivši Birkovi dvorani velik javen ljudski shod, na katerem bo govoril o predsedniških volitvah Joško Oven; v angleškem govoru bo nastopil pa John J. Willett.

— V nedeljo dne 17. oktobra prireditelji društva "Kras" št. 8 S. D. Z. v Slovenskem domu na Holmes ave. veliko veselico, na katero se opozarja vse člane, kakor tudi ostalo občinstvo.

— Socijalistični klub št. 27. v Clevelandu priredi v soboto zvečer dne 30. oktobra v bivši Birkovi dvorani velik javen ljudski shod, na katerem bo govoril o predsedniških volitvah Joško Oven; v angleškem govoru bo nastopil pa John J. Willett.

— Socijalistični klub št. 27. v Clevelandu priredi v soboto zvečer dne 30. oktobra v bivši Birkovi dvorani velik javen ljudski shod, na katerem bo govoril o predsedniških volitvah Joško Oven; v angleškem govoru bo nastopil pa John J. Willett.

— Socijalistični klub št. 27. v Clevelandu priredi v soboto zvečer dne 30. oktobra v bivši Birkovi dvorani velik javen ljudski shod, na katerem bo govoril o predsedniških volitvah Joško Oven; v angleškem govoru bo nastopil pa John J. Willett.

— Socijalistični klub št. 27. v Clevelandu priredi v soboto zvečer dne 30. oktobra v bivši Birkovi dvorani velik javen ljudski shod, na katerem bo govoril o predsedniških volitvah Joško Oven; v angleškem govoru bo nastopil pa John J. Willett.

BREZDELJE V ANGLIJI SE VIŠA.

KAJ BO NAPRAVIL PARLAMENT DA DOBI DELO ZA 400.000 BREZDELNIH.

London, Anglija. — Angleška javnost se je šele pravkar začela zavedati resnosti brezposelnostnega vprašanja, ki se je pričelo kazati že sredi meseca avgusta, ko so se pojavili prvi znaki brezdelja. V Coventry se je pojavilo nekako sovjetsko gibanje, ki sicer nikakor ne zastopa pretežno večino delavstva, toda vendar dokazuje nevarnost, da se bo to revolucionarno gibanje vedno bolj širilo, ako se bo prepustilo delavce brez dela in brez finančnih sredstev, da sami vodijo boj za obstanek vzpričo vedno naraščajoče draginje.

Zmerni delavski voditelji gledajo za grozo na vedno naraščajoče vrste nezaposlenih delavcev v številnih industrijah, in to ob času, ko se cena živežu in drugim potrebčinam brez prestanka viša. Gotovo je, da ko se zopet otvori parlament, se bo vlado hudo napadalo, ker ni storila ničesar, da bi bila v stanu kosati se s krizo, kot je sedanja.

Že več mesecev se nič ne sliši o gradbi javnih naprav, o katerih se je govorilo po sklepu premirja kot o predstvi, katerega se bo vlada poslužila, da prepreči brezposelnost v velikem obsegu. Zakon proti brezposelnosti bo veljaven šele s prihodnjim mesecem, toda tudi potem bi bila to jako neznatna pomoč, kajti 15 šilingov podpore na teden vzpričo sedanje draginje ne bo pokrilo potrebe delavstva in njegove družine.

Sicer ni pri rokah nikakih točnih podatkov, toda sode se, da je v Angliji brez dela okrog 400.000 mož. vstevši 200.000 bivših vojakov. Velika teškoča nastaja tudi v slučaju pristaniških delavcev; 20.000 teh delavcev v Londonu in 8000 v Liverpoolu dela samo en ali dva dni v tednu. Ker delajo čisto pol dneva ali en dan, nakar so en dan zopet doma, sploh ne bodo deležni brezposelnostne nagrade, ki jo določa novi zakon, kajti tista se bo razdeljevala le med one delavce, ki so brez dela tri dni brez presledka. Toda navzlic temu bodo morali pristaniški delavci prispevati v fond kot deloča zakon. Zato bodo transportni delavci zahtevali od delavskega ministra, da deluje na to, da bodo oni dobivali določeno tedensko plačo brez ozira koliko časa so zaposleni, denar pa naj bi se dobil s tem, da bi se na vse blago, ki se sprejme v pristanišču naložilo poseben davek.

Pristaniški delavci bodo najbrže zahtevali 4 funte sterlingov garantirane tedenske plače, toda jako malo upanja je, da bodo to zahtevo dosegli.

— V nedeljo dne 17. oktobra prireditelji društva "Kras" št. 8 S. D. Z. v Slovenskem domu na Holmes ave. veliko veselico, na katero se opozarja vse člane, kakor tudi ostalo občinstvo.

— Socijalistični klub št. 27. v Clevelandu priredi v soboto zvečer dne 30. oktobra v bivši Birkovi dvorani velik javen ljudski shod, na katerem bo govoril o predsedniških volitvah Joško Oven; v angleškem govoru bo nastopil pa John J. Willett.

— Narodnikom v "Žužemberku" t. j. med 31. in 45. cesto, ki niso v zadnjem času dobili lista redno, prosimo, da nam to oporo, ker smo imeli sitnosti z raznašalcem. Kdor želi dobiti liste, katerih ni prejel, naj se blagovolji oglašiti v našem uradu in se mu bo radevolje postreglo.

— 62letni Chas. Davis je bil v nedeljo zadet od avtomobila, ter resno poškodovan. Črepinjo je prebilo v avtomobilski nesreči John Sanisloju, stanujočemu na 2676 Grand ave. V raznih nesrečah so dobili manjše poškodbe še sledeči: Frank Beclar, 1386 E. 52nd St., August Housa, 4102 E. 123. St. in 16-letna Elsie Svoboda.

— V nedeljo dne 17. oktobra prireditelji društva "Kras" št. 8 S. D. Z. v Slovenskem domu na Holmes ave. veliko veselico, na katero se opozarja vse člane, kakor tudi ostalo občinstvo.

— Socijalistični klub št. 27. v Clevelandu priredi v soboto zvečer dne 30. oktobra v bivši Birkovi dvorani velik javen ljudski shod, na katerem bo govoril o predsedniških volitvah Joško Oven; v angleškem govoru bo nastopil pa John J. Willett.

— V nedeljo dne 17. oktobra prireditelji društva "Kras" št. 8 S. D. Z. v Slovenskem domu na Holmes ave. veliko veselico, na katero se opozarja vse člane, kakor tudi ostalo občinstvo.

— Socijalistični klub št. 27. v Clevelandu priredi v soboto zvečer dne 30. oktobra v bivši Birkovi dvorani velik javen ljudski shod, na katerem bo govoril o predsedniških volitvah Joško Oven; v angleškem govoru bo nastopil pa John J. Willett.

— Socijalistični klub št. 27. v Clevelandu priredi v soboto zvečer dne 30. oktobra v bivši Birkovi dvorani velik javen ljudski shod, na katerem bo govoril o predsedniških volitvah Joško Oven; v angleškem govoru bo nastopil pa John J. Willett.

— Socijalistični klub št. 27. v Clevelandu priredi v soboto zvečer dne 30. oktobra v bivši Birkovi dvorani velik javen ljudski shod, na katerem bo govoril o predsedniških volitvah Joško Oven; v angleškem govoru bo nastopil pa John J. Willett.

"Enakopravnost"

IZHAJA VSAK DAN IZVEMŠI NEDELJ IN PRAZNIKOV

ISSUED EVERY DAY EXCEPT SUNDAYS AND HOLIDAYS

Owned and Published by
THE AMERICAN-JUGOSLAV PRINTING & PUBLISHING CO.
 Business Place of the Incorporation. 6418 ST. CLAIR AVE.

SUBSCRIPTION RATES:
 By Carrier 1 year \$5.50, 6 mo. \$3.00, 3 mo. \$2.00
 Cleveland, Collinwood, Newburgh by mail..... 1 year \$6.00, 6 mo. \$3.50
 3 mo. \$2.00.

United States 1 year \$4.50, 6 mo. \$2.75, 3 mo. \$2.00
 Europe and Canada 1 year \$7.00, 6 mo. \$4.00
 POSAMEZNA ŠTEVILKA 3c SINGLE COPY 3c

Lasta iz izdaja za
Ameriško-Jugoslovenska Tiskovna Družba.
 6418 ST. CLAIR AVE. Princeton 551. 6418 ST. CLAIR AVE.

Za vsebino objav ni odgovorno ne uredništvo, ne upravnništvo.

CLEVELAND, O., V TOREK, (TUESDAY) OCT. 12th, 1920.

104

WILSON V KAMPANJI.

Poročano je bilo, da se bo predsednik Wilson podal na govorniško turo, v kateri se bo zavzemal za sprejem mirovne pogodbe, lige narodov in seveda tudi za izvolitev gubernerja Coxa na predsedniško mesto. Ampak to se radi Wilsonovega zdravlja ni moglo izvesti, zato se je Wilson podal v literarno kampanjo ter podaja od časa do časa pismene izjave na ameriško ljudstvo, priporočajoč jim, da brezpogojno odobrijo vse tiste dokumente, katere je skovalo v Parizu par samovoljnih, zvitorepih in pohlepkih imperijalistov.

V svoji izjavi pravi, da se veseli, da se v kratkem izvede o tem vprašanju pravi narodni referendum, in da bode ljudstvo samo podalo svojim zastopnikom naročilo, da odobrijo mirovne dokumente. Ali želi ameriški narod držati svojo častno besedo in odobriti Versaillesko mirovno pogodbo, vprašuje Wilson.

To je precej hinavsko vprašanje, da ne rabimo hujšega izraza.

Ta isti Wilson, ki sedaj govori o časti ameriškega ljudstva, je zastavil čast in spoštovanje ameriškega ljudstva v obliki onih štirinajstih točk, ki so tvorile podlago premirju, potem pa je pljunil na one točke ter se pridružil mešetarjem in barantačem ter zapil čast ameriškega naroda, o kateri ima sedaj polna usta.

Ali misli Wilson, da je ameriško ljudstvo tako kratkega spomina, da je že pozabilo to najnagnusnejše izdajstvo ameriških idealov, kar jih pomni zgodovina ameriškega naroda?

Ameriško ljudstvo se zaveda, da je bilo ogoljufano. To je vzrok, da je demokratična predsedniška kampanja letos tako klaverna. Cox sicer hodi okrog in pogreva neke vrste idealizem, ki nekoliko diši po Wilsonovem, ampak ljudje ostajajo mrzli.

S tem seveda ni rečeno, da bo kaj pridobljenega, ali da bo prihodnja vlada, ki pride v roke republikancem, naprednejša. Ampak ljudstvo instinktivno čuti, da je bilo ogoljufano in sedaj hoče izpremembe, pa naj bo taka ali taka.

Ni, dvoma, da bi bili republikanci, ako bi bili na krmlu za časa vojne, ravno taki ali celo slabši, ampak tak izgovor ne bo odrešil demokratov njih pogina. Wilsonova administracija, katere avtokracija je izražena v imenih Palmerja, Burlesona in v prikrajšanju civilnih

pravic in svobodščin, je obsojena na smrt in z njo demokratična stranka.

Mr. Colby, tajnik državnega departmenta, je kaj priden učenec Burlesona in Palmerja in kmalu jih bo celo prekosil. Pred kratkim je izpodil dva korespondenta časnikarske agenture "Federated Press" od konferenc, ki jih prireja državni department za časnikarske poročevalce. Prizadeta korespondenta sta Mr. Hanna in Mr. Todd. Jezico Mr. Colbyja je vzbudil Mr. Hanna s tem, da je protestiral proti prizadevanju državnega tajnika, češ, da podaja pobarvana poročila o raznih mednarodnih dogodkih. Že pred njim sta se nad to taktiko Colbyja pritožila pri svojih listih dva druga korespondenta in sicer Stanley M. Reynolds od "Baltimore Sun" in pa Harold P. Stokes od "New York Evening Post". Medtem ko sta ta dva zastopnika konzervativnih listov ušla jezi državnega tajnika, pa je isti zli ves svoj žol nad zastopnika radikalne časnikarske agenture. Seveda dandanes je že v modi, da se proti radikalcem nastopa, kot da konstitucija ni bila namenjena zanje.

Clevelandski direktor za javno varstvo, Mr. Sprosty je odredil, da radikalne organizacije ne dobijo več dovoljenja za ples. Torej radikalcem tudi ni dovoljeno, da bi se zabavali. Svojih poslancev ne smejo voliti, pisati na smejo, govoriti tudi ne. Ne bo dolgo, ko se jim bo prepovedalo tudi misliti.

Lokalne novice.

— Helo rojaki! — Da bi se kontest za nove naročnike "Enakopravnost" tem bolje obnesel, so se collinwoodski "Jadranci" takoj oglašili in darovali v prid stroja, da pripomorejo k temvečjemu uspeha kontesta. Oni pravijo, da ne mirujejo preje, da bo "Enakopravnost" dobila najmanj 5000 stalnih, dobrih novih naročnikov. Darovali so: Albin Prapotnik \$2.00, Tony Godina \$1.50, Leo Boštjančič \$1.25, "Gospod Rdečebralec" \$1.50, G. M. Kabay \$1.00, Karl Kotnik \$1.00, Louis Kranjc 50c, Mary Kuhelj 50c, Tony Milavec 50c, Annie Kuhelj 25c. Skupaj \$10.00 — Toda predsednik pevskega društva "Jadranci", Albin Prapotnik ni bil povsem zadovoljen s to kolekto ter je predlagal, da se začne nabirati še enkrat in da je on sam pripravljen darovati \$10, ako se s tem strinjajo tudi ostali, ki so po nosni na to, da imamo delavci v Clevelandu svoj list. Njegov predlog je bil sprejet in darovali so: Albin Prapotnik \$10.00, Leo Boštjančič \$2.00, Karl Kotnik \$2.00, "Gospod Rdečebralec" \$2.00, Tony Godina \$2.00, G. M. Kabay \$2.00. Skupaj \$20.00. — Vsega skupaj se je torej nabralo \$30.00. Poleg tega so se nekateri gornji rojaki tudi prijavili, da hočejo sodelovati pri kontestu za nove naročnike z željo, da jih tudi rojaki-delavci

ci posnemajo in gredo na delo za dnevnik "Enakopravnost". Priglasili so se: Albin Prapotnik, Leo Boštjančič, Karl Kotnik, Tony Godina in G. M. Kabay. — Želimo da, bi se rojaki po vse naselbinah zavzeli za naš delavski list "Enakopravnost". Rojaki, na plan!

Naročniki pozor! — Vse cenjene naročnike v Clevelandu in Collinwoodu prosim, da mi vsako nerednost pri dostavljanju lista takoj sporočite potom dopisnice ali pa ustmeno. Pod mojim vodstvom bo vladal red in lahko se prepričati, da bom storil vse da se bo list redno dostavljal. Ne odlašajte s poročili, storite takoj. Za upravnništvo: Ludvik Medvešek.

— Neki tat je vdrl v stanovanje Leonarda Grilla in Viljama Edelmanna na 1453 W. 117. St. Odnesele je obleke in srebrne posode v vrednosti \$250. Edina sled, ki je je pustil za sabo, je odtis čevlja št. 8, ki ga je napravil, ko je stopil na posteljo, da prižge luč. Druge tatvine, ki so bile sporočene policiji so: Jakob Sogalovic, 1904 E. 71. St., kateremu so odnesli za \$500 kožuhovine, Jos. Pelki, št. 15081 Waterloo rd., katerega so napadli na Woodhill rd. ter mu vzeli \$5, George Hazlit, 750 E. 103. St., odnesli \$50 iz stanovanja in Herbert Fritz, 1389 E. 111th St., v katerega stanovanju so dobili tatje za \$200 kožuhovine.

NOVICE IZ DOMOVINE.

Slovenska gimnazija v Ajdovščini? Od zasebne strani smo doznali, da je vlada sklenila otvoriti slovensko gimnazijo v Ajdovščini. Svoje jasno stališče o tem vprašanju preciziramo v eni prihodnjih številkih.

Samomor neznanca. — Kr. orožniki v Miramarju so včeraj popoldne aretirali radi sumljivega vedenja nekega 40 let starega moža. Odvedli so ga na svojo postajo in ga zaprl v zato določeni prostor. Čakali so, da se vrne v urad poveljnik orožniške postaje, kateri naj bi aretiranca zaslišal. Po parurnem čakanju je končno prišel g. maršal, ki je ukazal, da mu prive-dejo aretiranca v pisarno.

Vzklik groze se je izvil iz grla orožniku, ki je odprl vrata za pora. Sredi lokala je gugalo na pasu telo aretiranca. Takoj so obvestili zdravniško rešilno postajo. Medtem so prisotni poizkušali z umetnim dihanjem rešiti samomorilca. Ves trud za-stonj. Ko je prišel zdravnik, je do-gnal, da je nesrečnež že z-dav-naj mrtev. Ne ve se, kdo da je, ker se ni našli pri njem nobena listina.

Nuga-Tone

RAZVIJE MOČNE IN STALNE ŽIVCE, BOGATO, RUDEČO KRI, ŽIVAHNE MOŠKE IN ŽENSKO

Vsak organ in vsaka funkcija telesa, se zanaša na močno živčno silo za zdravo življenje in delo. Nuga-Tone je bogat fosforus za živce in za železo v krvi. Sestojta iz osem vodilnih zdravilnih medicinov, najboljši priporočanih od znamenitih zdravnikov. Zeločne nadloge, nepravna, slaba prebava, zabasnost, holan glavobol, jetrne nadloge, plin v želodcu in drobovju, kislina v želodcu, smrtno dihanje, bel jezik, davilni žolč, dviganje zavzete jedi, nekot občutek, bolezen v želodcu, in druge zgrabljive bolečine so hitro odpravljene z vno-rabo čudežnega zdravila Nuga-Tone. Da vam dober test, povečalo bo vašo težo in spali boste dobro in se počutiti kot nova oseba. Nuga-Tone krepi, goji in ojačuje vse najvažnejše organe. Gradi močne, utrjene in korenjaste moške in zdrave in krasne ženske. Na tisoče ljudi jemlje in hvale Nuga-Tone. Izrečite to nazna-nilo in ga vzemite v lekarno, dobite eno steklenico Nuga-Tone in ako ni-šete popolnoma zadovoljni vrnite o-stalo in vračun vam bo denar. Ako ne morete dobiti zdravila pri vašemu lekarnarju, nam pošljite \$1.00 in do-bili boste zdravilo za cel mesec z namreč plačano poštnino.

Družice: You can get Nuga-Tone from your jobber or from the National Laboratory, 529 So. Dearborn St. Chicago, Ill. Guaranteed. Retail price \$1.00.

GOSTILNIŠKI PROSTORI

NA 6023 ST. CLAIR AVENUE,
 na 6023 St. Clair Avenue,

so brezdvoma dobro poznani vsakemu Slovincu in Slovanu, kjer je podjetje vestno vodil eden izmed najstarejših Slovencev v naselbini. Mr. JOHN GRDINA.
 Sedanja lastnika

SEVER in NAGODE

vodita to podjetje v splošno zadovoljstvo vsem obiskovalcem, s prijazno in čedno domačo postrežbo.

Prostorne in čedno opremljene ter prenamerjene

DVORANE

so na razpolago cenjenemu občinstvu za razne prireditve, kot društvene seje, veselice ter druge domače zabave. Za naklonjenost cenjenega občinstva se prijazno priporočava

SEVER & NAGODE,

6023 St. Clair Ave.

KONTEST ZA PRIDOBIVANJE NOVIH NAROČNIKOV.

Ameriška Jugoslovenska Tiskovna Družba, ki izdaja delavski dnevnik "ENAKOPRAVNOST" je sklenila prirediti velik kontest ali tekmo za pridobivanje novih naročnikov. Tekma bo trajala dva meseca, in sicer se prične 1. novembra 1920 ter se konča s 31. decembrom 1920. Te tekme se lahko vdeleži vsak naročnik našega lista. Kdor pa še ni naročnik in se želi vdeležiti iste, naj obenem s prijavo pošlje naročnino za celo leto. Sklenilo se je pa tudi, da se bo vse one, ki se bodo v tekmi najbolj odlikovali poleg 25 provizije nagradilo še s posebnimi darili. Nagrad je 8 in sicer so sledeče:

1. Zlata žepna ura.
2. Zlat prstan z napisom "Enakopravnost".
3. Zlata kravatna igla.
4. Cekin za \$5.00.
5. Fountain peno.
6. Dr. Kernov angleško-slovenski slovar.
7. Poezije Ivana Zormana.
8. Roman "V močvirju velemesta".

Prvo nagrado dobi oni, ki bo nabral največ novih naročnikov, in ostala darila se bodo razdelila po sorazmernem številu pridobljenih naročnikov. Za tekmo sodelujejo samo nove naročnike.

Rojaki, prijavite se k tej tekmi, za katero boste ne le vrlo poplačani v obliki nagrade, temveč tudi z zavestjo, da ste nekaj storili za delavsko podjetje, ki je edino te vrste med ameriški Slovenci. Agitacija za naš list ni težavna, kajti vsakdo ga pozna kot nevtralnega branitelja delavskih pravic. Torej delavci, na dan, pridobite novih naročnikov in razširite naš list v vsako slovensko delavsko hišo v Ameriki.

Prijava za kontest se konča 25. oktobra 1920. Torej na delo!

Skušnjave Tomaža Krmežljavčka.

"O — o prevzišeni! Kri in življenje dam za sveto cerkev, kri in življenje za vas."

Tako je zaklical Tomaž in je zopet poljubil škofu roko in ker ni mogel izprešati nobene solze, je med zobmi brizgnil malo sline na roko. Škof je pa mislil, da je padla Tomažu solza ginjenosti iz oči in poslovil se je od njega tako prijazno, da so ga župan in nadučitelj, občinski odborniki in ključarja kar zavidali in začeli gledati v njem bodočega imenitnika katoliške stranke.

Po molitvi so duhovniki in povabljeni sedli za mizo. Tomaž je sedel poleg župana in nasproti nadučitelja.

Najprej je prišla na mizo šildkrotna juha s emoki iz šildkrotne krvi.

"Vas imajo pa škof zelo radi," je menil župan in gledal, kako je Tomaž. "Vi boste še lahko poslanec."

"Kakor odlični božja volja in spoznanje prevzišene-nega," je odgovoril Tomaž.

Mežnar je potem prinesel na mizo štoks s kislim zeljem.

"Postno bomo jedli," je menil župan, "ampak moja punica, ki pomaga v kuhinji, je rekla, da bo veliko in dobro."

Župan je povedal resnico; prišlo je na mizo mnogo in same dobre stvari.

Po šildkrotni juhi in štoksu je prišla na mizo ribja salama, potem marinirana tunin-riba, potem ocvrte domače ribe, potem na olju pečene morske ribe, potem postna raca, o kateri je pojasnil župan, da je same ribe in končno sirovi štrukliji.

Med obedom se je le malo govorilo. Slišalo se je največ samo cmakanje in zvenketanje krožnikov in vilic ter nožev. Živahnje pa je postalo pri črni kavi. Govoril je tehan, govoril je župan in govoril je nadučitelj in vsi so z vnešo slavili škofa in kar puhteli same verske gorečnosti, kakor bi se hoteli škofu vsaj toliko prikupiti, kakor se mu je prikupil Tomaž.

Pojedina je trajala dobre tri ure in končala se je z molitvijo. Kaplan Matjok je pri molitvi tako vpil, da ga je škof z veliko nevoljo gledal in vsi so vzdihovali: "popolnoma je pijan". Samo župan ni nič rekel, ker je bil sam pijan in je le Tomaža za rokav cukal in ga tituliral z "gospod poslanec".

Po obedu se je odpravila vsa družba iz farovža v bližnji gozdič, kjer je stala kapelica Marijine družbe in nkjer je bilo zbrano že vse prebivalstvo Blatne Ljgojne.

Gozdiček, v katerem so postavile Marijine device kapelico, je bil okrašen kakor božično drevo. Vse veje dreves so bile prepletene z girlandami iz raznobojnega papirja in posute z drobnimi kosci belega papirja, kakor da leže na njih snežni kosmi. Največ skrbi so posvetile Marijine device okrašenju kapelice in okrog nje postojim drevesom, vrh tega pa so poleg vhoda postavile dva mlaja, na katerih so viseli pozlačeni orehi, jabolka in pomorance.

Ko je prišil iz farovža pomikajoča se družba do vhoda, je prevzišeni obstal in z občudovanjem rekel: "Oh, kako je to lepo! Prekrasno! Ta dva mlaja — kakor dve butari."

Pijani kaplan Matjok se je tej poetični primeri na glas zasmel, a je hitro vtihi, kajti prevzišeni ga je očitalno pogledal, tehan Čefuta pa mu je pokazal svoje črne zobe in svojo težko pest.

Pri vходу so bile v polkrogu razpostavljene Marijine device. Nekatere so imele cele bele obleke, vse pa na modrem traku svetinje. Korak pred njimi pa je stala županova najmlajša hčerka, za katero si je bil župan izgovoril, da bo naprej pela in je vsled tega

plačal skoro dve tretjini vseh stroškov za kapelico.

Z dopadanjem je pogledal prevzišeni številni zbor Marijinih devic, privoščil tej in oni nekaj besed ter potem odstopil nekaj korakov, tako da je stal med duhovniki. In začela se je pozdravna pesem.

Županova hčerka, vsa zbegana in rdeča v obrazu je povzdignila svoj tanki glasek:

Bodi pozdravljen
 o presviti trallalala
 o presviti trallalala...

In zdaj je ves zbor Marijinih devic zahreščal:

Bodi pozdravljen
 o presviti trallalala
 o presviti trallalala
 Ti naš knez in ško-ško-škof!

Petje je bilo strašno in Tomaž bi si bil gotovo zamašil ušesa, da je utegnil. A pozabil je na to, ko je videl kako stresa škof glavo, kakor da ga je komar pičil.

"Kdo je — trallalala? Kakšen trallalala? Jaz sem škof, knezoškof, da knezoškof, pa ne trallalala. Tudi ne presvetli trallalala, sploh noben trallalala, ampak škof."

Marijine device so se drle kar so mogle in niso nič razumele, kaj se prevzišeni huduje na tehan Čefuto. Tomaž pa se je bil hitro prerinil v ospredje in je stal poleg kaplana Matjoka ter z zadovoljstvom poslušal škofovo hudovanje.

(Tu je bil konfisciran kratek odstavek.)

Zopet je zapela županova hčerka in je za njo zaozil zbor:

Tamkaj v altarčku
 Svet' Boštjan je trallalala
 Svet' Boštjan je trallalala

Tamkaj v altarčku
 Svet' Boštjan je trallalala
 Svet' Boštjan je trallalala
 ves razčefafjan — lan — lan —

Toda škof ni več poslušal petja, nego se je le hudoval nad tehanom, katerega je obsopal z najhujšimi očitanji in dajal izraza svojemu ogorčenju. Tedaj pa se je kaplan Matjok naenkrat postavil na prste in je čez široka pleča pred njim stoječega kmetskega župnika stegnil svojo roko proti škofu.

"Kaj hočete?" je vprašal Tomaž in je pograbil Matjoka za roko. "Ali ste znoreli?"

"Seveda! Saj so škof rekli, da moram v norišnico. In zdaj se bom poslovil."

In zopet je stegnil roko in je hotel svoj palec zasvedrati škofu pod uho. Tomaž je pijanega kaplana potegnul nazaj.

"Prevzišeni so že dovolj razžaljeni — taka sramota," zavpil Tomaž glasno in z ogorčenjem. "Res je — res je," je naglo zaklical škof. "Res je, da ste me spomnili — razžaljen sem, hudo sem razžaljen, na smrt sem razžaljen. In kapele ne bom blagoslovil, ne, in še pogledal je ne bom, in sploh se bom koj odpeljal, odpeljal, da odpeljal."

Zaman so duhovniki prigovarjali škofu, naj ostane, zaman so poskušali mu raztolmačiti njegovo zmotno. Škof se je hudoval, da se Marijine device niso upale več peti in plahe so stale pred vhomom, kakor mlade piške v viharju. Končno se je škof obrnil in je šel v farovž in vsa družba za njim. In vsi duhovniki so se trudili, da bi škofa pomirili, pa niso nič opravili. Škof je ukazal upreči in se je še tisto uro odpeljal. Ljudstvo se je bilo strahoma zaradi škofove nemilosti poskrbilo. Samo Tomažu je dal škof pri odkodu roko, duhovnikom pa je obljubil, da bodo že pismeno izvedeli, kar jim ima povedati.

(Dalje prihodnje)

DENAR V JUGOŠLAVIJO

pošiljamo hitro, točno in gotovo. Potrdila podpisana lastnoročno od prejemnika prejemno v najkrajšem času. Prodajamo PAROBRODNE LISTKE na vse črte V in IZ Evrope po originalni ceni. Dobivamo našim potnikom.

POTOVALNE LISTINE

kot vse druge potrebne spise, ter opravljamo tudi JAVNE NOTARSKKE posle vseh vrst vestno in točno. Dobivamo vsa potrebna dovoljenja za dobavo kake osebe iz Evrope v Ameriko. Prejemamo denar na

HRANILNO VLOGO

ter plačujemo po 4% obresti. Pričnite vaš račun danes. Največje hranilne uloge izplačamo na zahtevo ulagalec brez obotavljanja.

Nemeth State Bank

John Nemeth pres.

New York, N. Y.

10 E. 22nd St.

ANCHOR LINIJA

LADJA "CALABRIA"

odplove 23. oktobra

proti

DUBROVNIKU IN TRSTU.

Cena za tretji razred\$125.00

In poleg še \$5.00 vojnega davka.

Zglasite se pri najbližjem zastopniku

ANCHOR parobrodne črte.

Jaz, KAREL BLATNIK sedaj stanujem na 6202 St. Clair Ave., sem prišel pred enim mesecem iz Granville, Ill., kjer sem delal do zadnje spomladi v premogokopu, hudo zbolel na jetrih tako, da nisem bil za nobeno rabo, dasiravno še le 20 let star. Tukaj sem se precej obrnil na slovenskega zdravnika Dr. Albert Ivnik, kateri me je ozdravil, da sem sedaj zopet popolnoma zmožen za delo. Dasi sem imel številno drugih zdravnikov a bili so brez-

uspešni. Ga priporočam rojakom.

ALBERT IVNIK,

6408 St. Clair Ave.

URADNE URE: 10-12 dop, 2-4 pop. in 6-8 zvečer.

TA GARAŽ

postavljen na vaše zemljišče, ter enkrat prebarvan, vas velja s ključem in ključavnicico

\$195.00

THE O. S. GARAGE

BUILDING CO.

45 E. 105th St.

Tel. Bell: Eddy 9395

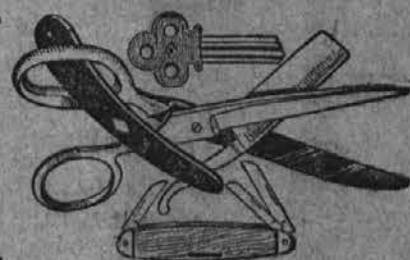
Graditelji vsakovrstnih garažov.

OGLAŠAJTE V ENAKOPRAVNOSTI

EDINA SLOVENSKA TRGOVINA IN POPRAVLJALNICA.

Sprejema se vsakovrstna dela. Delam ključne ter popraviljam

likalnike,
samokrese,
puške, itd.

BRUSIM BRITVE, ŠKARJE TER SPLOH VSE, KAR REŽE IN KOSI.

Velika zaloga električnih likalnikov, pušk, patronov in pasti za vsakovrstne živali.

Zaloga najfinjših britev, škarij, brivnih strojev ter sploh vse brivne priprave.

Vse blago in delo je jamčeno.

F. K. BAUZON,

BARBER SUPPLIES.

Tel. Cen. 3596 K. 5920 ST. CLAIR AVE.

GADJE GNEZDO.

Povest iz dni trpljenja in nad. Spisal Vladimir Levstik

(Nadaljevanje.)

Toda skesano povzame:

"Naj Jela ne ječo, vojna bo kmalu pri kraju."

In Tone pokima:

"Kmalu; Bog, da sva zraven. Za veliko gre."

"Dolgač bo gledati zdaleč," se meni Benjamin. "Kdor to zamudi, je zamudil za zmerom; še takrat bo zemlja krvava, potem nikoli več."

"Kako misliš, prerok?" se smeje mati prisiljeno.

"Tako, da je zadnjikrat. Nemara bom tudi jaz še na vrsti; ves dan hodi slutja ko senca z menoj."

"Slutnje so bedarije!" roji Kastelka. "Kdor sluti, izkupi; modra glava se z ognjem ne igra."

Tedaj se zganejo vsi štirje: ura pri fari bije deset. Gadje vstajajo.

"Čas je, mati," de Joža. — "Zdravi bodite in mislite name. Bog vas živi!"

Glas se mu trese, mehko ga je obšla. Ali matere ne poljubi: na ustnicah hrani dišavo Jelih las.

"Zbogom, mati!" pristopi Tone. "Da se vidimo, da trčimo še na Kastelčevem!"

"Zdrava bodita, gada!" Trdo jima stiska roke. "Ko vaju vidim spet, se ne bom več branila umreti. Vrnita se, kakor odhajata; hudo je počivati v tuji zemlji."

Sablji zvenita čez prag. Gada vesta, da je čas; težko bi jima bilo s Kastelkino solzo v srcu. Toda vse ni pri kraju: Janez ju spremlja na postajo.

"Tam zajočemo vsi trije," premišlja Joža. "Pa njemu je dobro; z Zino bosta sedela zvečer in čebljala, ko naju morda že voč ne bo. Ilboga Jela z glavo je bila ob mizo..."

Že na vozu se spomni, plane doli in v hišo:

"Mati, besedo!"

Kastelka se zravna izza okna. Čemu se vrača otrok? Jokala je, malo, prav malo sme tudi ona.

"Kaj bi rad? Si pozabil kaj?"

"Da, mati." Joža sede tesno k nji. "Da bo mir pri duši: kadar se vrnem, napravite svatbo brez čakanja, kaj?"

Vdova mu gleda globoko v oči.

"Ne, ne," se nasmehne sin ter zardi po lase. "Le tako... Težko je; dekle se mi smili."

"Da, sinko," hlipne stara; ne more se več zmagovati. "Kar hočeš, stori; ti boš gospodar. Le vrni se, Joža, pridri zdrav..."

Bogve zakaj se spomni na lepem, kako je majhnega po nedolžnem tepla s palico, ko je bil Tone kriv; kakor zdalje ga vidi ječati v kotu, in sama ječi, srce se ji zvija kesanja. Ves čas jo bo grizel črv za tisti dan!

"Odpusti, zlati moj!" hrope za njegovim vratom. "Če sem bila krivična, trda s teboj, pozabi... Nikoli vas nisem božala, ne tebe ne bratov, in vendar je bilo vse moje življenje ljubezen do vas! Vrni se, Joža; vsak dan in sleherni noč te čaka mati — čaka te zemlja, ki sem jo zate pripravila, tebi hranila..."

Gadje solze ji kapljajo v roko. To je trenutje brez imena; kar živi, ni bilo enakega, nikoli več se ne vrne. In gospa ne ve, kaj dela.

Izpozabi se, oberoč stisne Jožo za glavo, vzdigne jo k sebi, poljubi ga v sredo čela, prav med oči.

Tako čudno se ji zazdi to dejanje, da strahoma sune fanta od sebe...

Vrata so se zaprla, odbrenketala je sablja po produ; siva prhata, voz drdra, in gadje vrisajo, da bi žalost zaspala.

Stoj, Joža, stoj! Bela postava teče z Galjotovega, še enkrat te hoče videti; ozri se, minuto počakaj, le eno še... Ne slišiš, Jela te kliče! O da jo vidiš, kako lavi vriske iz dalje ter išče med njimi tvoj glas... Zakaj ne počakaš? Svoje vroče srce bi vrgla tvojim konjem pod kopitla! Ne dojde jih. Burja vije za tabo; ne burja, tvoje dekle sloni pod jablano in joče...

Joža ne sliši; ali vriske zamre na gadjih ustnicah in roka se skreči ob srcu, kjer čuva pramen njenih črnih las.

VI.

Komaj dnevi so minili, toda železni prst je črtal na severu in jugu, na vzhodu in zahodu; rdeča meja loči dvoje svetov.

Kastelka stoji z Janezom na griču za hišo; sive oči ji merijo obzorje, misel ves daljnji svet. Solze je zdavnaj obrisala, moči povežala v trden snop; čelo ji sili naprej, roke se gibljejo, široko, drzna guba deli obrvi: —

vdova čuti nevidnega sovražnika in si ne da skočiti za vrat. Četrto stoletja ni šla za življenje in smrt; zdaj stoji drugače nego takrat. Ona že ve, da je Bog in zlodej ne zmoreta, ne, nikoli! Volja sega na drugi konec sveta, in mati veruje vanjo, saj ni le njena volja: to je duša zemlje, katero je ona vzdrnila.

"Takšen pokoj naokoli," govori Janez kakor iz sanj. "Čudna je misel, da streljajo tam s kanooni."

"Dobro se čuje," pravi Kastelka; ona ne laže!

"Streljanje, mati? Zdi se vam! Komaj vročino slišim peti."

"Sam Bog ne pomni takega: na gosto, kakor pesek z voza. Ti nalašč ne slišiš, ali mati čuje, in zemlja."

"Zemlja?" Gad se odmakne, da bi ji bolje videl v obraz.

"Zemlja," ponavlja vdova. — "mimo, kot bi knjigo brala. 'Po zemlji prihaja. Misli si, da te zbode trn v peto; mari ne čutiš povsod, v glavi in v srcu? In to je hujše od trnja; misliš, da nje ne boli?'"

"Koga?"

"Zemlje... Sinoči mi je bilo, kakor bi govorila pod menoj in mi tožila. Kastelka, pravi, sam hudič jih je dal; premisli, kaj delajo! Vso kožo mi slečejo, ves drob izdero..."

In mrlice spuščajo vame; vse belo mrtvih je v meni. Strah me je, pravi, kadar spite ljudje..."

"To vam je odleglo, ko ste se zbudili!"

"Zakaj? Saj jih slišim, podnevi, ponoči... Toda vse krogile le mimo Jože in Tonea. Ne upajo si; ne smejo."

Kdo jim ne da?"

Zemlja; ona ju veruje."

Široko strmi Janez materi v obraz; ali se ji meša?

Vdova gleda bistreje ko kdaj. "Enkrat se mi je v sanjah vrag prikazal. Pomni, mi pravi, dobro zapomni, Kastelka: — Bog se ne bo ravsval zate z menoj! Pozabila si ga, zapisala si dušo zemlji, da ti služi; paradiž si prodala prsti za svoje bogastvo in svoje otroke. Na zadnjo uro se vidiva, stara! In meni se je zdelo, da odgovarjam: Pridi, zlodej, kar prid! Samo da ohranim gade in grunt, drugo mi je deveta briga; kar držim, ne izpustim, če me tudi vzameš po smrti."

(Dalje prihodnjice)

Vsi Bolni Moški in Zenske!

NE ČAKAJTE še naprej, kajti vsak dan pomeni večje trpljenje in bolečine. Ne čakajte — ne trpite — PRIDITE SE DANES. Ako mi ni mogoče Vam pomagati, Vam bom odkrito povedal.

PRIDITE K MENI

nehajte trpeti — nehajte se pritoževati — nehajte skrbeti

Jaz sem uspešno zdravil

Nove in zastarele bolezni, kot so krvni, kožni ali nervozni neradi, žledne, črevesne in jeterne nadloge, tudi revmatizem, bolečine v hrbtu ali SKLEPIH glavobol, zaprtje, nemirnost, izpahke in katarh v glavi, nosu ali grlu. Ne odlašajte, temveč posvetujte se z menoj takoj.

Ali trpite radi

slabih živcev, bolečin v hrbtu, utrujenosti srca, slabega srca, slabega in teskega čutenja, nemirnosti, slabega vida, slabosti glidov, ulia, bolečin, katarha, kanania v grlu, bolečin v želodcu ali izpahkov? Ta znamenja so svarila, da izgubljate zdravje in krepkost.

Uspehi štejejo

Električno zdravljenje in direktno vzbrizgavanje sokrvice, vakcine in bakterine, katerega se poslužujem, vas zagotavljajo o uspehu. Posvetujte se z menoj sedaj. Ne odlašajte niti en dan.

URADNE URE:

Od 9. dop. do 8. zveč.

DR. KENEALY

OB NEDELJAH

Od 10. dop. do 2. pop.

647 EUCLID AVE.

DRUGO NADSTROPJE

CLEVELAND, O.

Vrata zapadno od Star gledališča

REPUBLIC BLDG.

Vrata vzhodno on Bond's trgovine

PREMOŽENJE NAD \$400.000.00.

Vložite denar po 5%

pri

Slovenskem Stavbinskem
& Posojilnem Društvu

6313 ST. CLAIR AVENUE

Odprto tudi zvečer, razven ob sredah.

Malo je takih prilik v življenju.

JESEN je tu, in zima se bliža. — Kaj je prijetnejšega za dolge jesenske večere, kot gramofon v hiši. In pomislite, tako poceni ga dobite!

GRAMOFON, kot ga kaže slika, ob enem s petimi ploščami moje izbire, samo za \$20. Ta ponudba velja samo do

10. novembra, 1920

MOGOČE se vam instrument pri-ljubi in si boste zaželeli pozneje boljše vrste gramofon. Pa imate zopet to ugodnost ako kupite po gornji ponudbi, da lahko gramofon zamenjate za boljše vrste stroj. Do Božiča bodem vsak tak gramofon vzel v račun za polno ceno.

KDOR si želi nabaviti finejše vrste govoreči stroj, ki je obenem lep del pohištva, naj si ogleda moje "Monophon stroje". Cena istih je od \$100 do \$375.00. Sedaj pa se vam nudi izvanredna prilika kupiti iste po znižani ceni in sicer

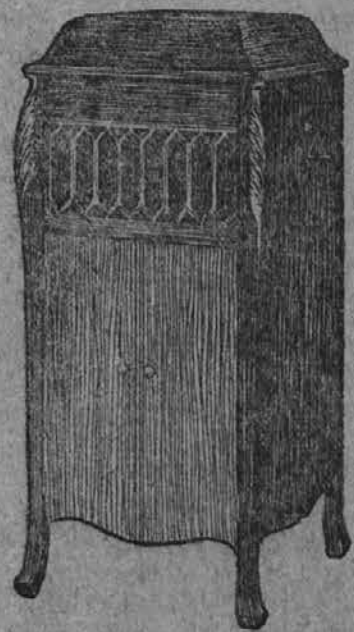
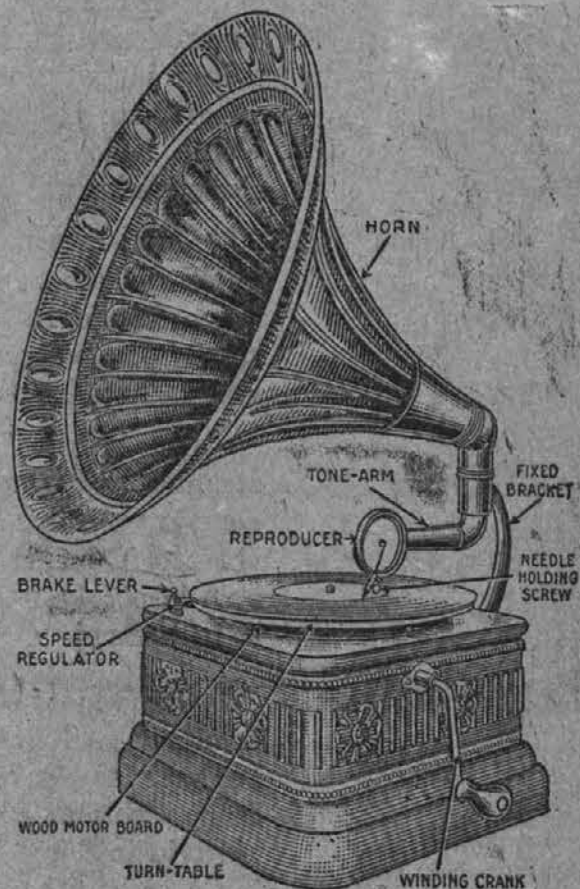
za 20 Odstotkov.

In celo na obroke lahko plačujete!
NE ZAMUDITE TE KRASNE PRILIKE, KI SE VAM NUDI SEDAJ!

Frank Černe

6031-6033 ST. CLAIR AVE.

Zlatarna in trgovina muzikaličnih
inštrumentov

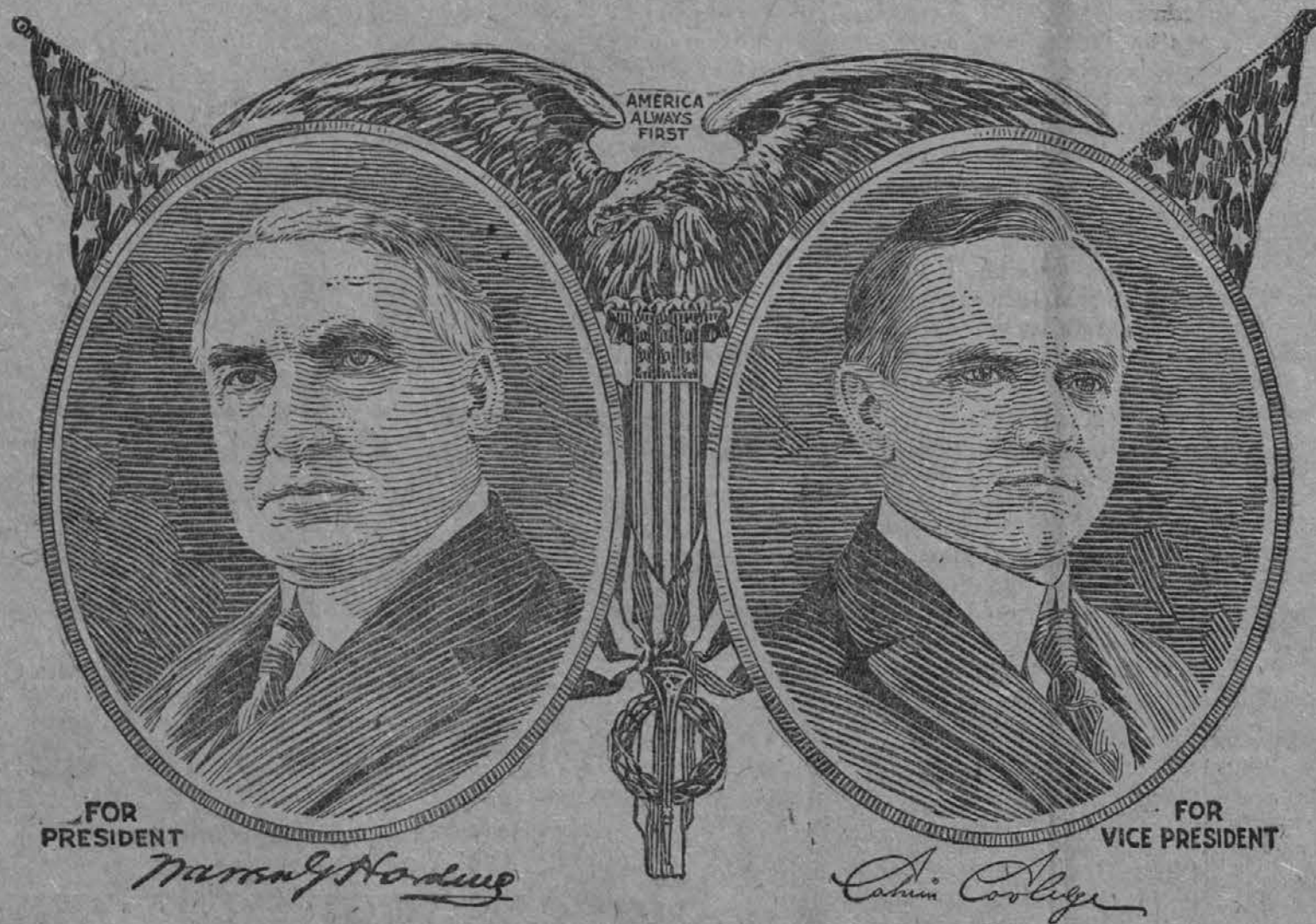

DR. L. E. SIEGELSTEIN

Zdravljenje krvnih in kroničnih bolezni je naša specialiteta.

308 Permanent Bldg. 746 Euclid ave. vogal E. 9th St.

Uradne ure v pisarni: od 9. jutraj do 4. popol. od 7. ure do 8. zvečer. Ob nedeljah od 10. do 12. opoldne.

Kot so ženske države Maine volile v septembru, tako bodo volile ženske celega naroda v novembru.

S tem, da je podeljena volilna pravica ženskemu spolu Amerike, bodo slednje pametno in patrijotično uporabile velik privilegij, dan jim prvič skupno širom dežele. Volile bodo za predstavnika Republikanske stranke, za: Hardinga in Coolidge-a.

Kajti ženske vedo: Da je izvedla Republikanska stranka največjo socialno in humanitarno reformo izza časa, ko je bil suženj osvobojen, njej in njenemu vodstvu gre zasluga za splošen Amerikanizem.

One vedo: Da je bila Republikanska stranka najglavnejša in najuspešnejša agencija vseh drugih reform, kakor tudi za varstvo in boljše življenske pogoje za žentvo in otroke naše domovine: doma, v šoli, in tovarni.

One vedo: Da se nositelji zastave in izvoljeni zastopniki Republikanske stranke, zavedajo, da jih čaka še mnogo dela, v dosego boljših sredstev in dela za oskrbo zdravja in dobrobita naših žensk in otrok, in da se bo Hardingova administracija zanašala v veliki meri na sodelovanje in pomoč naših patrijotičnih žen, da pripomorejo do potrebnih ter zdravih socialnih reform.

One so žrtvovale v tej zadnji vojni več nego kdo drugi izmed nas; kajti nobena žrtev ne more biti tako velikanska kot ona matere, žene, ljubice. Njih goreča in neutrudljiva navdušenost in podjetnost je delala čudeže v poizkusih, da popravijo ono,

kar je zanemarila kratkovidna vlada in povrneje zdravje in udobnost svojim dragim, ki so se borili in krvaveli na tuji zemlji; in akoravno je navdajala grozna muka njih srea, ko so darovale ono, kar jim je bilo najdražje, so doprinesle žrtev voljno, ker je bila slednja, za varnost in čast naše preljube domovine.

Toda one ne sankcionirajo pogodb, katere zahtevajo od njih, da doprinesejo zopet slične žrtve v služabništvo tujezmskih intrig ali imperijalističnih naklepov. One ne bodo nikdar pripustile, da se jim vzame sinove in može in se jih pošlje v daljne kraje, da se vojskujejo in umrjejo ne na klic njih lastne domovine temveč na poziv neke Lige, katero bodo vodile in kontrolirale tujezemske države.

One vedo da čast naroda NI zaprisežena v tem paktu skrivnih intrig in mračnih posvetov; da Liga Narodov ni luč, ki bi razsvetljevala pot do miru temveč je začasen sen, ki vodi v močvirje nadlog in v brezkončne vojne.

Ameriške ženske so zveste in napredne Amerikanke, zanesljive stražkinje svojih domov in svoje zastave. One bode gledale na to, da postane "Old Glory" zopet ponosen emblema popolne ameriške neodvisnosti, moči in napredka in svetilnik celemu svetu. One bodo volile, da izroče ta simbol v oskrbo Republikanskih prvoboriteljev:

Harding in Coolidge

Republikanski Narodni Komitej.

MALI OGLASI

BODITE PAMETNI in kupite AR-BU MAZILO

za rane, izpahke, lišaje, onekline in kožne bolezni. To dobite v vsaki lekarni in denar nazaj, ako niste zadovoljni.

THE AR-BU LABORATORIES CO. 14017 Darlev Ave., Cleveland, Ohio.

NA ŽENITOVANJU

Antona Opeka na Glass Ave. pri Setnikarju je bila nabrana svota \$7.15 za S. N. Dom. Novoporočenca se prav lepo zahvaljujeta vsem gostom, za njih navzočnost, še posebno pa znanemu muzikantu Špekku, katerega se priporoča vsem rojakom.

POD UGODNIMI

pogoji se prodaja trgovina, GROCERJA in CONFECTIONARY. Zglasi se je na 6902 St. Clair Ave.

241-43

Strojepis naprodaj!

Popolnoma nov s slovenskimi črkami; odda se ga tudi v rent. Obrnite se na John Jaklich, 1426 E. 51st St.

241-43

POZOR!

Cenjenim Jugoslovonom naznanjam, da izvršujem vsakovrstno

KLEPARSKO DELO kakor tudi napeljavu zlebov in pokrivanje streh. Se priporočam

LEOPOLD LADIHA 1368 East 53rd St.

POZOR!

CHARLES BOITZ krojač

Zastopnik moderne krojaške družbe.

6729 Bonna Ave. Cleveland, O. Oddaljeni rojaki se lahko obrnejo name pismenim potom in jih obiščem.

POHIŠTVO ZA 6 SOB

se prodaja poceni skupaj ali posamezno. 476 East 149th St. blizu bulevarda.

NOVOPOROČENCA JOHN in ANGELA TRAVEN, rojena Pirc, ki sta si ustanovila svoje bivališče na 187 E. 47. St. se zahvaljujeta vsem prijateljem in udeležencem svaibe, ker so pripomogli do tako živahnega praznovanja. Posebno se zahvaljujeta slovenski godbi Triglav, ker igrata tako krasne in razveseljujoče komade.

MOŠKA IN ŽENSKA PODRUČNICA J. R. Z. v COLLINGWOODU

ima v četrtek zvečer, 14. oktobra, važno sejo v Kunčičevi dvorani. Pričetek ob 7. uri. Na dnevnem redu je poleg drugih važnih stvari

VOLITEV DELEGATA ZA PRIBOJNO KONVENCIJO. ki se bo vršila v Chicago. Vsi na sejo, naj nikdo ne izostane.

Tajnik.

Najmodernejši pogrebni zavod v Clevelandu

Frank Zakrajšek POGREBNIK IN EMBALMER 1105 Norwood Rd. Tel. Princeton 1735—W. Rosedale 4893

Avtomobili za krste, poroke in pogrebe in druge prilike.

ISCAMO RUDARSTVO

STALNO DELO DOBRA PLAČA Zglasite se pri

New Jersey Zinc Company. FRANKLIN FURNACE, N. J.

THE W-K DRUG CO. St. Clair, vogal Addison Rd. Edina slovenska lekarna v Clevelandu.

Mi izpolnjujemo zdravniške recepte točno in natančno.

JOHN KOMIN Lekarnar.

Pozor Pevci dr. "JADRAN". Dne 19. tega meseca se vrši izvanredna seja v Kunčičevi dvorani, točno ob 8. uri zvečer. Imamo več važnih stvari za urejanje in pridruženja. Prečitati bodo tudi pravila in ob enem je treba urediti vse glede čarteringa. Da ste gotovo navzoči vsi!

L. Boštjančič, tajnik.

Zaprta avtomobil naprodaj! za sedem ljudi, pripraven za poroke, krste, pogrebe ali za vožnjo; prodaja se po zelo nizki ceni, ker sem prezaposlejen, da bi opravljal še tako dela.

Zglasite se na North American Bank ali pa v prodajalnici Grdina & Co., prodaja

JOHN J. GRDINA 6127 St. Clair Ave. —Oba telefona.

Za bolezni in bolečine

PAIN-EXPELLER Tvorilna mamka reg. v pat. ur. 241-43

Prijatelj v Potrebi

SPLAČA SE pisati po naš katalog phonografov raznih vrst in plošč za iste.

THE NOVELTIES DESPATCH 14619 Westropp Ave. N. E. CLEVELAND, O. (241)

DR. D. J. SMALLY ZOBOZDRAVNIK 6204 St. Clair Ave.

Bridgework-Platwork in ruvanje zob naša specialiteta. Zobje se očistijo brezplačno s pogodbo.

URADNE URE: OD 9. DO 8. ZVEČER. Ob nedeljah dopoldne od 9. do 12. e.

Tel. Central 2373 R.

Gramofonske Plošče

zahtevajte novi cenik

Velika zaloga ur in zlatnine.

Wm. Sitter 5305 ST. CLAIR AVENUE Cleveland, O.

LIBERTY BONDI IN VOJNO VARČEVALNE ZNAMKE. Prodajte sedaj. Mi plačamo v gotovini takoj. Simon, zanesljivi prekupčevalec, soba 216 Lennox Bldg., drugo nadstropje. Vzemite vzpejajo. Vogal deveta cesta in Euclid dave, nad Singer Sewing Machine Co. Odpis do 6. ure zvečer.